POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM	ONS KENMERK	BEHANDELD DOOR
15 april 2024	2400009644	R.C. van der van der Spek
UW BRIEF VAN	UW KENMERK	DOORKIESNUMMER
		06 - 39 08 18 25

ONDERWERP
Uitspraak Raad van State bestemmingsplan Voormalige Vliegbasis Twenthe - Midden 2021

Geachte leden van de Raad,

Op 5 maart 2024 heeft de stadsdeelcommissie Noord een presentatie gekregen waarin een terugblik en een update zijn gegeven over de ruimtelijke procedure voor de ontwikkeling van een evenementenlocatie op de voormalige vliegbasis. Zoals toegezegd tijdens de raadsvergadering van 18 december 2023 en de vergadering in de stadsdeelcommissie, willen we u ook via deze raadsbrief informeren over de betekenis van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State met betrekking tot de vernietiging van het bestemmingsplan "Voormalige Vliegbasis Twenthe - Midden 2021" en de gecoördineerde besluiten (Bestemmingsplan 'Midden').

De Raad van State heeft op 6 december 2023 een aantal uitspraken gedaan
Hieronder leest u een overzicht van deze uitspraken en de gevolgen ervan.

- *Er is onvoldoende onderbouwd dat de door VTE opgekochte stikstofruimte, die vrijkwam door de beëindiging van het paardenpension op de Roolvinkweg 30, mocht worden ingezet voor de evenementenlocatie. Deze ‘externe saldering’ mag niet worden ingezet voor een nieuwe ontwikkeling als deze nodig is als maatregel om de algehele stikstofdepositie van het betrokken Natura 2000-gebied te reduceren.*

Dit betekent dat extern salderen op dit moment niet mogelijk is. De provincie zal als bevoegd gezag maatregelen moeten uitvoeren, waardoor er geen overschrijding van stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied meer plaatsvindt. Het gaat in dit geval om het Lonnekermeer en Landgoederen Oldenzaal.

- *De exploitatie van de evenementenlocatie en de evenementen die daar plaatsvinden moeten worden aangemerkt als één project.*

Evenementen en de evenementenlocatie kunnen dus niet afzonderlijk van elkaar worden gezien. Dit betekent dat een afzonderlijke stikstofberekening voor ieder evenement niet juist is. De evenementen moeten als totaal worden beschouwd: over het gehele terrein en per jaar.

- *In de stikstofberekening hadden ook de emissies van eventuele bouwwerkzaamheden en het aanleggen van verhardingen moeten worden meegenomen.*

Dus als de gelegenheid wordt geboden tot bouw, of bijvoorbeeld de aanleg van een straat of plein, dan moet dit onderbouwd worden met een stikstofberekening.

- *Het is niet reëel en aannemelijk om uit te gaan van de inzet van een transferium en elektrische bussen. Deze maatregel is onvoldoende geborgd.*

Als voor de inzet van een transferium, zoals bijvoorbeeld een P+R-voorziening, wordt gekozen, dan moet dit in een overeenkomst en in het bestemmingsplan of vergunning concreet worden vastgelegd op welke manier dit gebeurt.

- *In het bestemmingsplan was een grens opgenomen met maximaal uit te stoten stikstof bij evenementen met activiteiten met verbrandingsmotoren. De handhaafbaarheid hiervan is niet na te gaan.*

Om dit soort activiteiten te houden moet helder worden gemaakt hoe er wordt getoetst.

De Raad van State heeft Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (STAB) als deskundige benoemd en gevraagd een onderzoek in te stellen
In tegenstelling tot de zitting en uitspraak van de Raad van State heeft STAB meer onderzocht dan alleen stikstof. Ook verkeer, geluid, gebiedsbescherming en soortenbescherming zijn meegenomen in het onderzoek. In het advies van STAB zijn veel beroepsgronden in lijn met het gemeentelijke verweer weerlegd. Op veel punten delen zij dus de opvattingen van de gemeente. De samenvatting van het advies van STAB is te vinden in bijlage 1.

Veranderende stikstofregels met betrekking tot extern salderen en bouwvrijstelling hebben ervoor gezorgd dat het bestemmingsplan is vernietigd
5 dagen voor de vaststelling van het bestemmingsplan ‘Midden’ deed de Raad van State een algemeen geldende uitspraak. Sinds deze uitspraak is extern salderen niet meer toegestaan als in een bestemmingsplan of natuurvergunning niet is onderbouwd waarom de salderingsruimte niet al nodig is om de doelen voor Natura 2000-gebieden te halen. Omdat deze onderbouwing niet kon worden gegeven door de provincie als bevoegd gezag, kon voor de evenementenlocatie geen gebruik worden gemaakt van externe saldering. Dit, ondanks dat externe saldering in overeenstemming met de kaders van de provincie, was toegepast en daarvoor een vergunning was verleend.
Daarnaast heeft de Raad van State in een andere uitspraak van 2 november 2022 de zogenaamde bouwvrijstelling van tafel geveegd. Een bouwvrijstelling hield in dat voor de tijdelijke stikstofuitstoot die tijdens de bouw en aanleg ontstaat geen vergunning nodig is. Landelijk zijn hierdoor veel projecten stil komen te liggen.

Door vernietiging is het oude bestemmingsplan weer van kracht
Het bestemmingsplan ‘Buitengebied 1996’ is hierdoor het weer geldende bestemmingsplan voor Vliegveld Twenthe Evenemententerrein (VTE) en de circa 124 hectare natuurgebieden uit de voormalige ecologische hoofdstructuur (EHS). Dit is door de invoering van de Omgevingswet van rechtswege omgezet in een omgevingsplan en is dus het nu geldende planologisch juridisch kader. In dit omgevingsplan heeft het gebied de bestemming Vliegveld. Het gebied is bestemd voor een vliegveld en militaire doeleinden.
Daarnaast is het project afwijkingsbesluit (PAB) Hangar 11 en omgeving van kracht. Op grond van dit onherroepelijke besluit is het toegestaan om het gebied dat hieronder valt te gebruiken voor evenementen. Het aantal bezoekers is in het PAB Hangar 11 beperkt tot 150.000 per jaar. De gemeente heeft de mogelijkheid om een project in afwijking van het omgevingsplan toe te staan. In dat geval moet worden afgewogen of de ruimtelijke effecten van evenementen aanvaardbaar zijn. Er moet worden nagegaan of de stikstofemissie van alle evenementen die op jaarbasis plaatsvinden gezamenlijk niet leidt tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.

VTE heeft in december 2023 een vergunningaanvraag ingediend voor het houden van evenementen op de evenementenlocatie
Het gaat hierbij dus om een verzoek tot afwijking van het geldende bestemmingsplan. De gemeente is verplicht een dergelijk verzoek in behandeling te nemen. De aanvraag heeft betrekking op een beperktere exploitatie dan de mogelijkheden die het vernietigde bestemmingsplan bood. Het gaat uitsluitend om het gebruik van de locatie voor evenementen en het opslaan van bier. De aanvraag heeft geen betrekking op het realiseren van nieuwbouw, het aanleggen van verhardingen, leisure en het gebruik van vuurwerk. We benoemden deze aanvraag in de stadsdeelcommissie van 5 maart j.l. PAB-aanvraag Vliegveldweg 345.

Financiële gevolgen
In de jaarrekening 2023 van De Gemeenschappelijke Regeling Technology Base krijgt u inzicht in de financiële gevolgen die verbonden zijn aan deze uitspraak van de Raad van State . Het college zal u hierover bij de behandeling van deze jaarstukken nader informeren. (https://enschede.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/82e5b552-bd12-4a10-9be8-fa709a3547bf#42c89cdc-fc45-4721-806c-bb95fdaf2b84)

In deze brief hebben wij u informatie gegeven op uw verzoek naar aanleiding van de stadsdeelcommissie bijeenkomst op 5 maart. Over de verdere gevolgen zullen wij u op verschillende momenten nader informeren.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit) (R.W. Bleker)

Bijlage 1. STAB-advies

Bijlage 1. Samenvatting advies Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (Stab) aan de Raad van State.

Het advies per onderdeel in aanvulling op de uitspraak van Raad van State:

Verkeer:
- Een sluiproute over het bedrijventerrein Deventerpoort acht Stab niet bewezen. Deze is feitelijk niet aanwezig en ook planologisch niet mogelijk;
- Dat gemotoriseerd verkeer dat via de Weerseloseweg naar het VTE-terrein rijdt na toepassing van de verkeersmaatregel slechts 3% beslaat, is volgens Stab niet onredelijk laag;
- Uit onderzoek van Stab volgt dat de capaciteit van de Oude Deventerweg toereikend is om het verkeer bij een niet al te grootschalig evenement af te wikkelen;
- Op piekmomenten, zoals na afloop van een groot evenement, kunnen onwenselijk verkeerssituaties (oponthoud, stagnatie) zich voordoen; een vervoersplan kan deze onwenselijke verkeerssituaties voorkomen of beperken.

Geluid
- De geluidszone is groter dan de geluidbelasting van de activiteiten op het VTE-terrein;
- Het houden van 12 grootschalige (muziek)evenementen passen bij de invulling van het VTE-terrein;
- In tegenstelling tot wat bezwaarmakers denken volgt uit de planregeling niet dat alle 12 evenementen uitsluitend dan wel vooral in de zomer plaatsvinden, maar dat kan in de praktijk wel het geval zijn. Het plan geeft geen sturing over spreiding van de evenementen, maar dat is ook niet gebruikelijk.
- Duidelijke en concrete beschrijving ontbreekt bij het onderscheid tussen type A, B, C - grootschalige evenementen;
- De gekozen beoordelingshoogte van 5 meter voor de dag-, avond- en nachtperiode is een gebruikelijke hoogte voor controle en handhaving;
- De in de omgevingsvergunning voorgeschreven meldingstermijn van 15 werkdagen voor omwonenden is voldoende ruim om tijdig op aanstaande evenementen te kunnen anticiperen;
- Bij de representatieve bedrijfssituatie is uitgegaan van beduidend minder verkeers-bewegingen, waardoor de geluidsbelasting van de indirecte hinder is onderschat;
- Het is terecht dat voor de geluidsbelasting alleen het verkeer van en naar het VTE terrein is beschouwd en niet al het verkeer op de openbare weg.
- In de omgevingsvergunning is bepaald dat er een vervoersplan moet worden opgesteld vanaf bepaalde drempelwaarden voor bezoekersaantallen, maar hierin ontbreekt een borging voor overschrijding van de maximale grenswaarde van 65 dB(A.)

Gebiedsbescherming
- Bezwaarmakers hebben niet kunnen toelichten op welke deposities lager dan 0,005 mol N/ha/jr als gevolg van de genomen besluiten ten onrechte geen acht is geslagen;
- Aerius Calculator is het beste beschikbare model voor berekening van stikstofdepositie in Nederland;
- Congestie kan bij een grootschalig evenement incidenteel kunnen plaatsvinden, maar Stab vindt niet dat er daarom sprake is van onderschatting van de berekende stikstofdepositie;
- De inzet van transferium en bussen is mogelijk en uitvoerbaar, maar is niet geborgd in de besluiten;
- Er hoeft niet gecumuleerd te worden met stikstofdepositie als gevolg van de activiteiten op het bedrijventerrein Deventerpoort;

Soortenbescherming
- Uit het onderzoek van Stab blijkt dat de besluiten er niet toe leiden dat de dassenburchten worden beschadigd of vernietigd;
    - Er is in de omgeving van het plangebied voldoende geschikt foerageergebied voor de das;

- Stab stelt vast dat het bestemmingsplan niet voorziet in een permanent onbelemmerde verbinding tussen de dassenburcht op de Bunkerstrip en de foerageergebieden buiten het plangebied;
- De kans op aanrijden van een das op de Oude Deventerweg laag is ook in een toekomstige situatie met maximaal 500.000 bezoekers;
- De “nul-situatie” is naar inzicht van Stab correct in de ecologische onderzoeken opgenomen;
- De omgevingsvergunning milieu maakt gedurende de gehele broedperiode van geelgors, kneu en graspieper een geluidsniveau mogelijk hoger dan de in het onderzoek van Bureau Waardenburg gehanteerde waarde. Op basis hiervan kan er sprake zijn van een verstoringseffect met gevolgen voor het broedsucces;
- Door het afsteken van vuurwerk bestaat er een kans bestaat dat de moeder-oehoe opvliegt en het nest verlaat en niet terugvliegt. En als ze terugvliegt dit dan lang duurt;
- De Stab vindt dat vogelsoorten wel kunnen uitwijken naar andere leefgebieden;
- De effecten van vuurwerk kunnen effect hebben op het jachtsucces van vleermuizen.